

Õiguskantsler

Kaia Vask
Eesti Ametiühingute Keskliit
eakl@eakl.ee

Teie 28.04.2025 nr 1-9/23

Meie 26.06.2025 nr 6-1/251116/2504695

Streigiõigus

Lugupeetud Kaia Vask

Küsisite, kas [töölepingu seaduse \(TLS\) § 19 punkt 4](#), mis lubab töötajal jätta töökohustused täitmata mitte igasuguses surveaktsioonis (nt miitingul) osalemise tõttu, vaid ainult streigis osalemise korral, on kooskõlas põhiseadusega.

Mõistame Teie küsimust nii, et soovite Eesti seadustes streigi mõiste laiendamist, et töötajatel oleks võimalik osaleda ka valitsuse poliitika vastu suunatud streigis.

Õiguskantsler ei saa põhiseadusele või rahvusvahelisele õigusele tuginedes nõuda, et töötajad peaksid saama tööajal osaleda ainult poliitilistel eesmärkidel korraldatavas streigis.

Töötajatel on juba praegu võimalik osaleda streikides, kus nad esitavad koos tööalaste nõudmistega ka poliitilisi nõudmisi (vt Riigikohtu tsiviilkolleegiumi 19.12.2013 otsust nr [3-1-1-159-13](#), p-d 16 ja 18). Töötajatel on võimalik osaleda ka protestiaktatsioonidel, kus esitatakse ainult poliitilisi nõudmisi, aga seda võivad nad teha tööajal üksnes sel juhul, kui tööandjaga on kokku lepitud.

Eestile siduv rahvusvaheline õigus ei kaitse õigust puhtpoliitilistel eesmärkidel streikida.¹ Mõnikord pole selge, milline streik on puhtalt poliitiline ja milline streik puudutab töötajate huvidega seotud majandus- ja sotsiaalspoliitika küsimusi.² Ka riikide seadused reguleerivad streigiõigust erinevalt. Mõnes riigis ei piira seadused seda, mis eesmärkidel on võimalik streikida. Mõnes riigis on aga poliitilised streigid otsesõnu või kaudselt keelatud, sealhulgas on riike, kus streigiõigus on ette nähtud vaid selleks, et avaldada survet kollektiivlepingu sõlmimiseks või selle uuendamiseks.³

---

¹ [Parandatud ja täiendatud Euroopa sotsiaalharta](#) (art 6 lg 4) ning selle täitmist kontrolliva Euroopa Sotsiaalõiguste Komitee [järelused](#); ILO [konventsioon](#) nr 87 ja [ILO Ühinemisevabaduse Komitee otsuste kogumik](#), p 760; [EL põhiõiguste harta](#) art 28.

² ILO ekspertide komitee [raport](#) konventsioonide ja soovitude rakendamise kohta (1994), p 165. Vt ka Gernigon, B., Odero, A., Guido, H. [ILO principles concerning the right to strike](#). Genf: ILO 2000, lk 13-15.

³ Vt võrdlevat analüüsi ja erinevusi EL-i liikmesriikides: De Schutter, O. [Towards an EU-wide right to politically strike: A constitutional perspective](#). Brussels: European Union, 2024, lk 11 jj. Vt ka ILO ekspertide komitee [raport](#) (1994), p 166.

Komiteed, kes kontrollivad parandatud ja täiendatud Euroopa sotsiaalharta täitmist ning Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) konventsioonide täitmist, ei ole tuvastanud, et Eesti seadused oleksid vastuolus harta või konventsiooniga selles osas, mis puudutab poliitilisi streike.⁴

Seda, kas konkreetne streik oli ebaseaduslik või mitte, otsustab Eestis kohus ([kollektiivse töötüli lahendamise seaduse § 23 lg 1](#)). Kohus saab ka hinnata, kas poliitilises streigis osalenud ja selle tõttu töökohustused täitmata jätnud töötajaga töölepingu erakorraline ülesütlemine oli tühine või mitte ([TLS § 88 lg 1 p 3 ja lg 3; § 105](#)).

Kui tegemist on töötajatele kaaluka küsimusega, võite pöörduda sellega tööandjate ja riigi poole sotsiaaldialoogi alustamiseks. Muu hulgas on võimalik arutada, kas kasu võib olla ka hea tava koostamisest (nagu tehti näiteks [kollektiivlepingute laiendamise korral](#)) või kas näiteks kollektiivlepingutes oleks võimalik kokku leppida, mis tingimustel saavad töötajad tööajal osaleda poliitilistes streikides.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Teadmiseks: Eesti Tööandjate Keskliit
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Angelika Sarapuu 693 8411
Angelika.Sarapuu@oiguskantsler.ee

---

⁴ Euroopa Sotsiaaloiguste Komitee 2022. a [järelused](#) Eesti kohta (harta art 6 lg 4) ja Eestit puudutavad ILO ekspertide komitee [kommentaari](#).